

Forskrift om erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon – kommentarer til regelverk

Kommentarer og utdypende forklaringer til forskrift om erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon.

Gå til innhold

Innledning

Oversikt over endringer

§ 1. Formål

§ 2. Vilkår

§ 3. Erstatning

§ 4. (Opphevet)

§ 5. Søknad mv.

§ 6. Egenrisiko, minsteutbetaling og toppavgrensning

§ 7. Opplysningsplikt og kontroll

§ 8. Retting av feilutbetalinger

§ 9 Avkorting

§ 10. Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp mv.

§ 11 Administrasjon, klage og dispensasjon

§ 12. Ikrafttredelse

Innledning

Kommentarene gjelder forskrift av 17.01.2012 nr. 56 om erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (erstatningsforskriften).

Landbruks- og matdepartementet vedtok midlertidige endringer i forskrift om erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon den 7.5.2020 for vekstsesongen 2020, og videreføring av ordningen den 30.03.2021, for vekstsesongen 2021. De midlertidige endringene gjelder utvidelse av ordningen til også å gjelde tap forårsaket av mangel på arbeidskraft på grunn av koronapandemien.

Oversikt over endringer

- Tittel
- § 1. Formål
- § 2a. Særlige vilkår for tap forårsaket av mangel på arbeidskraft på grunn av koronapandemien (ny)
- § 6. Egenrisiko, minsteutbetaling og tappavgrensning
- § 11. Administrasjon, klage og dispensasjon

§ 1. Formål

§ 1

Formålet med forskriften er å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot. Formålet er også å redusere tap som følge av mangel på sesongarbeidskraft i forbindelse med koronapandemien.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon(Lovdata)

Kommentarer til formål

Formålet med erstatningsordningen er å redusere tap som oppstår som følge av svikt i produsert mengde. Ordningen er ment som et sikkerhetsnett der hvor produsenten ikke kan sikre seg på annen måte, og ikke en form for inntektsgaranti.

Formålsbestemmelsen etter første punktum er til for å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold.

Dersom klimatiske forhold fører til en svikt i avlingskvalitet, dekker ikke ordningen dette. Det er gitt ett unntak fra hovedregelen, og dette gjelder kvalitetstap i frukt og bær. Unntaket er beskrevet i rundskrivets kommentarer til sats- og beregningsforskriften § 4.

Formålsbestemmelsens andre punktum er å redusere tap som følge av mangel på sesongarbeidskraft i forbindelse med koronapandemien.

Ordningen vil dermed også ha som formål å sikre produsenter med arbeidsintensive grøntproduksjoner mot store tap som følge av mangel på sesongbasert arbeidskraft under innhøsting, eller dersom arbeiderne som er på plass ikke kan utføre innhøstingsarbeid på grunn av pålagte restriksjoner. Dette gjelder kun for vekstsesongen 2020 og 2021.

§ 2. Vilkår

§ 2

Erstatning etter denne forskriften kan gis til foretak som

1. har hatt svikt i plante- eller honningproduksjonen forårsaket av klimatiske forhold,
2. på skadetidspunktet oppfyller vilkårene for å kunne motta produksjonstilskudd etter forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket,
3. ikke kan få dekket tapet gjennom en allment tilgjengelig forsikringsordning eller på annen måte, og
4. uten ugrunnet opphold har gitt melding til kommunen om at skade har oppstått, eller vil kunne oppstå.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Klimatiske forhold

Klimatiske forhold som kan gi rett til erstatning er bl.a. tørke, mye nedbør, flom eller frost. Dette er værforhold som kan gi vanskelige vekst- og innhøstingsforhold.

Det gis ikke erstatning for

- avlingssvikt som er forårsaket av sykdommer, skadedyr og ugras, selv om forekomsten kan knyttes til klimatiske forhold.
- avlingssvikt som skyldes en driftsform som ikke er faglig forsvarlig.
- avlingssvikt som skyldes forhold som kan kontrolleres ved aktiv bruk av forebyggende tiltak.
- indirekte klimatisk skade, f.eks. dårlig pollinering som gir lave avlinger eller sterk vind som gir mye nedfallsfrukt. Jordskred ansees i utgangspunktet ikke som direkte klimatisk skade.

Skadeårsak

Begrunnelsen for avlingssvikt skal beskrives i pkt. 2 om «Skadeårsak» i søknadsskjemaet.

Klimaprosent

Søker skal også anslå «den andel av avlingssvikt som skyldes klima i prosent». Denne «klimaprosenten» skal i tillegg vurderes og ev. bekreftes av kommune og fylkesmann under punktet i ELF om Beregninger. Foretak og forvaltning må foreta en faglig vurdering av om hele avlingssvikten skyldes klimaforholdene i vekstsesongen eller om hele eller en andel av avlingssvikten skyldes dyrkningstekniske forhold. Klimaprosent skal reduseres når det er andre forhold enn klima som har ført til avlingssvikt.

Dersom det er naturgitte forhold som er årsaken til at avlingen er lav og årsakssammenhengen mellom avlingssvikten og de klimatiske forholdene ikke kan sannsynliggjøre avlingssvikten, skal klimaprosenten justeres skjønnsmessig for den delen av avlingssvikten som ikke skyldes klimatiske forhold.

Naturgitte forhold som kan vektlegges er f.eks. geografisk beliggenhet i kommunen; høyde over havet, snøforhold og om jordene er vendt mot nord eller sør. Distriktstilskudd for kjøtt har sonegrenser som kan gå på tvers av kommunegrenser. Disse grensene som ikke følger de administrative grensene, gir en indikasjon på at avlingsnivået ikke forventes å være på samme nivå i hele kommunen.

Momenter i vurderingen av dyrkningstekniske forhold relatert til klimaprosenten:

- Dårlig drenert areal kan føre til at rett til erstatning bortfaller eller reduseres.
- Tidspunkt for våronn og høsting må være utført i samsvar med god agronomi.
- Både art og sort som dyrkes må være tilpasset de normale klimatiske forhold.
- I tilfeller der leid maskinkapasitet er en del av driftsformen skal dette også inngå i vurderingen av driften. Når det er få dager hvor høsting kan skje grunnet klimatiske forhold, og avlingen under normale klimatiske forhold ville blitt høstet, må fylkesmannen utøve skjønn og vurdere andel av avlingstapet som kan være erstatningsmessig.
- Vurdering av om gjødsling er i samsvar med gjødslingsnorm, og av andre driftsmessige tiltak som f.eks. kalking og bekjempelse av ugras, sykdommer og skadedyr.
- Er de agronomiske tiltakene tilpasset klimaet i skadeåret?
- Grovfôrproduksjon – vurder engas omløpstid, er det gammel eng med redusert produksjon.
- I intensive produksjoner på tørkeutsatt jord er det forventet at det er lagt til rette for vanning når det er behov.

For at et tap skal kunne erstattes etter denne forskriften, må søkeren ikke ha kunnet sikre seg mot tapet. Dette innebærer at søkeren må ha opptrådt faglig forsvarlig. Dette omfatter også en forebyggingsplikt. Foretaket må heller ikke selv være skyld i tapet gjennom uaktsom adferd.

Tapsbegrensningsplikt gjelder når det har oppstått en skadesituasjon, bl.a. i forhold til avling som kan ha en restverdi. Avling med restverdi skal høstes dersom verdien overstiger høstekostnadene jf. omtale i del 2 til sats- og beregningsforskriften.

Vurdering av årsak (driftsform eller klima) ved svikt i honningproduksjonen omtales i rundskrivets tolkning av § 10 i sats- og beregningsforskriften. Klimaprosent i beregningen i søknadsskjemaet benyttes for å justere for andre tapsårsaker, og vi anbefaler at avviket skal være av en viss størrelse før klimaprozenten reduseres.

Foretaket må ha rett til produksjonstilskudd

Foretaket må ha rett til produksjonstilskudd på skadetidspunktet, men må ikke nødvendigvis ha søkt og fått tilskuddet.

Forsikringsselskap tilbyr ikke forsikring som dekker tapet

En «allment tilgjengelig forsikringsordning» er en forsikringsordning som tilbys som et ferdig produkt i markedet, d.v.s. en forsikringsordning som ikke er en individuelt utarbeidet forsikringsavtale. Det er ikke nødvendig at flere selskap tilbyr en slik forsikring, og heller ikke at en stor andel av aktuelle forsikringstagere har tegnet slik forsikring, for at forsikringsavtalen skal ansees som «allment tilgjengelig».

Foretaket kan tegne forsikring som dekker deler av egenrisikoen og ev. tap ut over toppavgrensning, jfr. § 6, uten at dette fører til reduksjon i utmålt erstatning.

Foretakets ansvar for å dokumentere skaden og gi melding til kommunen.

I søknaden skal foretaket og kommunen gi en vurdering av ulike årsaker til tapet. Vurdering og dokumentasjon av skadeårsak i søknaden er nødvendig for fylkesmannens behandling av søknaden. Vurderinger og dokumentasjon av skaden er det søkeren som er pliktig til å gi, jf. § 7 i erstatningsforskriften. Det er avgjørende at foretaket har god dokumentasjon av årsakssammenheng og skadeomfang.

Dersom det mangler tilstrekkelig dokumentasjon for å kunne vurdere søknaden, skal søknaden avvises, jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd andre punktum. Dette forutsetter at forvaltningen har oppfylt sin undersøkelsesplikt etter forvaltningsloven § 17. Når fylkesmannen har åpnet saken og vurdert om dokumentasjonen gjør det mulig å fastsette skadeårsak og skadeomfang, har man påbegynt en realitetsbehandling. Kommer fylkesmannen etter en vurdering til at det er mest sannsynlig at skaden ikke skyldes klimaet, skal søknaden avslås (ikke avvises).

Det er et krav i forskriften at foretaket melder om produksjonssvikt til kommunen «uten ugrunnet opphold». Vilkåret understreker foretakets ansvar for å dokumentere skaden. Et foretak som melder fra så raskt som mulig, vil stille bedre i en bevissituasjon enn den som ikke melder fra. I de tilfellene der foretaket ikke har meldt om produksjonssvikt til kommunen, men hvor det er dokumentert at skaden er klimabetinget, er vilkåret om melding å anse som oppfylt. Dersom søker kan godtgjøre at skaden skyldes klima, vil det dermed ikke være behov for noen nærmere vurdering av om melding er gitt i rett tid.

Etter sats- og beregningsforskriften § 12 skal kommunen kontrollere minimum 10 % av innmeldte skader. Kommunen skal imidlertid som en del av søknadsbehandlingen, alltid gi en uttalelse om skadeårsaken.

Det er derfor alltid viktig at foretaket selv fremskaffer nødvendige opplysninger som kan bidra til å opplyse skadeomfang og årsakssammenheng. Dokumentasjonen må med andre ord kunne bekrefte at det er en klimatisk skade og hvor stor del av avlingen som ble tapt som følge av denne skaden.

God dokumentasjon kan være en uttalelse om klimautfordringer fra kommunen eller et profesjonelt fagmiljø. Annen god dokumentasjon vil f.eks. være skadeomfang i hele områder eller meteorologiske data. Bilder kan gi god tilleggsinformasjon.

§ 2 a. Særlige vilkår for tap forårsaket av mangel på arbeidskraft på grunn av koronapandemien

§ 2 a

Erstatning etter denne forskriften kan for vekstsesongen 2020 og 2021 gis til foretak som ikke har kunnet høste frukt, bær, grønnsaker og poteter som følge av mangel på arbeidskraft på grunn av restriksjoner i flyten av arbeidskraft forårsaket av koronapandemien.

Vilkårene i § 2 nr. 2 t.o.m. nr. 4 gjelder tilsvarende etter paragrafen her.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Kommentarer til særlige vilkår

Det er mangel på arbeidskraft under innhøsting som gir grunnlag for erstatning for produksjonstap. Dette forutsetter at de øvrige vilkårene i § 2 nr. 2 t.o.m. nr. 4 er oppfylt, dvs. har rett til produksjonstilskudd for den/de aktuelle produksjonene, har ikke mulighet å dekke tapet på annen måte og har meldt fra til kommunen om vanskeligheter med å skaffe nødvendig arbeidskraft. Produksjonstap som følge av mangel på arbeidskraft under etablering og stell av kulturen før den er høstemoden kommer ikke inn under ordningen.

Kulturene som er med i ordningen er frukt, bær, grønnsaker eller poteter. Ordningen omfatter også veksthusgrønnsaker.

Det sentrale vilkåret for erstatning er at manglende innhøsting må skyldes restriksjoner i flyten av arbeidskraft forårsaket av koronapandemien. Med "restriksjoner" menes her krav satt av norske eller utenlandske myndigheter knyttet til ut- og innreise, og som utgjør en hindring som foretaket ikke med rimelighet kan unngå. Det kan eksempelvis være tilfeller der smitteverntiltak tilsier at arbeidskraft ikke er tilgjengelig pga. karantene.

Det vil være viktig å kunne dokumentere at behovet for sesongarbeidskraft faktisk er til stede, og at manglende tilgang på slik arbeidskraft som følge av pandemien er årsaken til at avlingen står uhøstet. Selv om kvalifiserte utenlandske sesongarbeidere ikke er tilgjengelige på grunn av koronapandemien, forventes det at foretaket utfører alle nødvendige tiltak for å få høstet så stor avling som mulig. Søker må dokumentere at han har bestrebet seg på å redde avlingen, eksempelvis ved å skaffe norske høstemannskaper eller høstemannskaper fra land med mindre strenge restriksjoner. Selvplukk og maskinell høsting skal også være vurdert. Tapsbegrensningsplikten jf. erstatningsforskriften § 9 nr. 1, gjelder også for denne midlertidige ordningen. Dette innebærer at det i noen tilfeller bare vil kunne gis erstatning for deler av foretakets samlede disponible areal, da det må vurderes hvor stor andel av tapet som faktisk skyldes mangel på arbeidskraft pga. koronapandemien. Andre årsaker til tap kan være klimabetinget eller at foretaket ikke har gjort det man kan forvente for å begrense tapet.

Muligheten for å søke om erstatning for tap forårsaket av mangel på arbeidskraft på grunn av koronapandemien, gjelder kun for vekstsesongen 2020 og 2021.

Stedlig kontroll

For vekstsesongen 2020 og 2021 gjelder at ved erstatning for produksjonssvikt som skyldes mangel på arbeidskraft på grunn av restriksjoner i flyten av arbeidskraft forårsaket av koronapandemien, så skal kommunen foreta stedlig kontroll av alle foretak

som melder fra om skade til kommunen.

§ 3. Erstatning

1. svikt i avling på rot av mat- og fôrvekster i forhold til gjennomsnittsavling i vekstgruppen, og
2. svikt i honningmengde i forhold til gjennomsnittsproduksjon i kg per bikube i produksjon.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Svikt i avling på rot kan gi rett til erstatning

Med avlingssvikt menes svikt i produsert mengde sammenlignet med gjennomsnittsavling i vekstgruppen. Gjennomsnittsavling blir beregnet ut fra søkers oppnådde avling de fem foregående år. For grovfôrproduksjon i foretak med husdyr benyttes den fastsatte normavlingen.

Erstatningen dekker svikt i «avling på rot» for vekster på arealer som er tilsådd eller tilplantet og for enkelte vekster som overvintrer på vokseplassen. Bare vekster som benyttes til mat og/eller fôr, småplanter som skal benyttes til produksjon av mat og/eller fôr, samt såvarer og settepoteter, inngår i ordningen.

Med småplanter menes planter som skal videreselges for produksjon av mat eller fôr (eks. salg av jordbærstiklinger). I et felt med småplanteproduksjon for videresalg kan småplanten erstattes. I et jordbærfelt der bærene er avlingen, kan bærene, men ikke planten, erstattes.

Eksempler på tap som ikke gir rett til erstatning ved klimatiske forhold:

- tilfeller der avlingstapet skjer etter at avlingen er høstet, f.eks. under tørking eller lagring
- blomster-/ prydplanter / veksthusvekster er ikke omfattet av forskriften
- avlingssvikt grunnet ugras, plantesykdommer eller skadedyr
- avling med kvalitetstap

Eksempler på tap som ikke gir rett til erstatning ved mangel på arbeidskraft:

- Manglende marked

Svikt i honningproduksjon kan gi rett til erstatning

Svikt i honningproduksjon må være forårsaket av klimatiske forhold og plikten til å forebygge skade må være oppfylt. Sats- og beregningsforskriften kapittel 3 gir nærmere bestemmelser for denne type erstatninger.

§ 4. (Opphevet)

Opphevet av forskrift 15. januar 2016 nr. 28.

§ 5. Søknad mv.

§ 5

Søknad om erstatning må sendes kommunen innen frister og på søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Krav på erstatning kan ikke overdras eller pantsettes.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Søknadsfrister er fastsatt i sats- og beregningsforskriften § 3. Søknader om erstatning som er sendt etter søknadsfristens utløp skal avvises av fylkesmannen. Bestemmelsen om dispensasjon kan man lese om under kommentarene til § 11 i denne forskrift.

§ 6. Egenrisiko, minsteutbetaling og toppavgrensning

§ 6

Erstatning etter § 3 kan bare gis for produksjonssvikt ut over 30 prosent av

1. gjennomsnittsproduksjon per vekstgruppe ved avlingssvikt, og
2. gjennomsnittsproduksjon ved svikt i honningproduksjon.

Beregnet erstatning ut over 750 000 kroner per vekstgruppe utbetales ikke. For skadeåret 2020 og 2021 kan det likevel utbetales inntil 2 000 000 kroner i erstatning innenfor hver enkelt av vekstgruppene frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Beregnet erstatning under 5 000 kroner utbetales ikke.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon(Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Egenrisiko utgjør 30 % sammenlignet med en gjennomsnittsavling. Erstatning etter § 3 kan bare gis for produksjonssvikt utover 30 % av gjennomsnittsproduksjonen per vekstgruppe og ved svikt i honningproduksjon.

For skadeåret 2020 og 2021 kan det utbetales inntil 2 000 000 kroner i erstatning innenfor hver vekstgruppe frukt, bær, grønnsaker og potet. Det har ingen betydning om årsaken til produksjonssvikten skyldes klimatiske skader eller restriksjoner i forbindelse med koronapandemien, eventuelt en kombinasjon av disse erstatningsgrunnlagene. Taket på utbetalingen av erstatning for vekstgruppene frukt, bær, grønnsaker og potet vil for vekstsesongen 2020 og 2021 totalt være 2 mill. kroner uavhengig av årsak. Det er dermed behov for god kontroll hos Fylkesmannen, da det potensielt kan komme inntil to søknader fra samme foretak innen samme vekstgruppe, for eksempel klimatisk skade potet og manglende arbeidskraft potet.

For vekstgruppene som ikke omfattes av endringene for vekstsesongen 2020 og 2021 er taket for utbetaling av erstatning fortsatt 750 000 kroner. Dette gjelder grovfôr, korn og honning.

Den nedre grensen for utbetaling av erstatning er 5 000 kroner samlet utbetaling til foretaket. Dette innebærer at Fylkesmannen må ha oversikt over eventuelt flere søknader fra samme foretak, da fagsystemet ELF ikke håndterer minimumsutbetaling summert for flere vekstgrupper. For eksempel vil utregnet erstatning for potet på 3500 kroner og utregnet erstatning for grønnsaker på 2000 kroner totalt sett gi en erstatningssum over minimumsbeløpet og dermed føre til utbetaling av begge erstatningsbeløpene, selv om disse er under minsteutbetalingen hver for seg.

§ 7. Opplysningsplikt og kontroll

§ 7

Søkere av erstatning plikter å gi alle opplysninger som kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet fører tilsyn med at utbetalinger av erstatning er riktig og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer disse. Det kan kreves at opplysningene bekreftes av revisor.

Kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan foreta stedlig kontroll hos foretaket.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Ingen kommentarer.

§ 8. Retting av feilutbetalinger

§ 8

Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan rette feil i utbetalt erstatning, enten ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling fra mottaker.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Alle feilutbetalte erstatninger skal som hovedregel kreves tilbake. Det må vurderes om tilbakebetalingskravet er foreldet, jf. lov om foreldelse. Dersom man kommer frem til at det har skjedd en feilutbetaling og kravet ikke er foreldet, må det fattes et nytt vedtak med riktig erstatningsbeløp. Adgangen til å fatte et slikt omgjøringsvedtak er hjemlet i forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c. Ved avslag på søknad skal tilbakebetaling av forskuddsutbetalingen trekkes tilbake ved at søknaden ferdigstilles uten mer betaling, og deretter tas søknaden opp til etterbehandling for å trekke hele beløpet tilbake.

Kravet om tilbakebetaling og omgjøringsvedtak forhåndsvarsles etter forvaltningsloven § 16 og § 35. Det er klagerett på vedtak om tilbakebetaling og på omgjøringsvedtak etter forvaltningsloven.

§ 9 Avkorting

§ 9

Hele eller deler av erstatningen kan avkortes dersom foretaket

1. ikke har drevet på en faglig forsvarlig måte og har gjort det som normalt kan forventes for å forebygge tap, eller
2. i henhold til forvaltningsvedtak eller dom driver eller har drevet sin virksomhet i strid med regelverk for jord- og hagebruksvirksomhet eller birøkt, og det er utvist uaktsomhet eller forsett, eller
3. uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknad, rapportering eller på annen måte, som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av erstatningen.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Selv om søker har rett til erstatning, kan det være tilfeller der man skal redusere i berettiget erstatning. Dette kalles avkorting.

Det følger av § 9 nr. 1. at erstatningen kan avkortes dersom foretaket ikke

- har drevet på en faglig forsvarlig måte
- har gjort det som normalt kan forventes for å forebygge tap

Vurderingen av om driften er faglig forsvarlig og om forebyggingsplikten er oppfylt, skal normalt skje i tilknytning til vurdering av årsaksforholdet og klimaprocenten/prosentandel forårsaket av manglende arbeidskraft pga. koronapandemien, ikke som avkorting i ferdig beregnet erstatning. Det kan likevel være tilfeller der man får opplysninger etter at vedtaket er fattet, og det blir aktuelt å varsle og fatte et vedtak om avkorting i allerede innvilget erstatning.

Når det gjelder bruken av § 9 nr. 2, se veiledningene for produksjonstilskudd. Denne veiledningen gjelder tilsvarende for avlingssvikt så langt det passer.

Dersom det er gitt feilopplysninger eller mangelfulle opplysninger i søknaden, rapportering eller på annen måte, kan berettiget erstatning avkortes etter § 9 nr. 3. For at avkortingsbestemmelsen skal brukes, må søker ha handlet uaktsomt eller forsettlig når feilopplysningene ble gitt. Det er også et krav om at handlingen har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. Bestemmelsen er utformet som en «kan»-regel, men det klare utgangspunktet er at det skal avkortes dersom vilkårene er oppfylt etter § 9. Veiledningene for produksjonstilskudd gjelder tilsvarende så langt det passer.

Et vedtak om avkorting skal forhåndsvarsles i tråd med forvaltningsloven § 16. Det er klagerett på vedtak om avkorting.

§ 10. Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp mv.

§ 10

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget erstatning som følge av vedtak om tilbakebetaling jf. § 8 eller avkorting etter § 9, kan kreves tilbakebetalt fra foretaket eller motregnes i senere utbetalinger. Krav fra offentlig myndighet som utspringer av regelverk for jordbruksvirksomhet kan motregnes i tilskuddsutbetalinger til foretaket.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av den urettmessige erstatningen. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (Lovdata)

Innkreving av renter

Det er i to ulike situasjoner man krever renter.

Ved ordinær tilbakebetaling av for mye mottatt erstatning, kreves renter kun dersom kravet ikke blir betalt ved forfall.

Ved minimum grov uaktsomhet kreves det renter fra tidspunktet for utbetalingen av den urettmessige erstatningen.

Krav om renter må forhåndsvarsles, noe som kan gjøres i vedtaksbrevet om krav om tilbakebetaling/avkorting. Det kan også forhåndsvarsles i et eget varselsbrev.

Se veileder for produksjonstilskudd om renter som gjelder tilsvarende for avlingssvikt så langt det passer.

§ 11 Administrasjon, klage og dispensasjon

§ 11

Vedtak om erstatning fattes av fylkesmannen. Kommunen skal gi en uttalelse til søknaden før saken oversendes fylkesmannen.

Fylkesmannens vedtak kan påklages til Landbruksdirektoratet etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VI. Klagen skal sendes kommunen. Kommunen skal uttale seg om klagen og videresende den til fylkesmannen.

Landbruksdirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra forskriften § 2, § 2a og § 5.

Landbruksdirektoratet gir nærmere regler for utmåling av erstatning.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon(Lovdata)

Kommunens behandling av søknad

Kommunen mottar søknaden og kontrollerer at den er fullstendig utfylt og at dokumentasjon av avlingsmengde m.m. som er tilgjengelig på søknadstidspunktet, er vedlagt. Kommunen sjekker opplysningene i søknaden mot dokumentasjonen i sin gjennomgang av søknaden. Dokumentene journalføres og oppbevares hos instansene (kommune/fylkesmann) som mottar dem. Dokumentasjonen må kunne fremlegges ved en forvaltningskontroll. Kommunen kontrollerer at foretaket har rett til produksjonstilskudd for arealene det er søkt erstatning for. Kommunen skal ha en journal/excelark der meldedato om avlingssvikt er notert, og som angir om stedlig kontroll er utført.

Kommunen gir uttalelse til søknaden. Uttalelsen oversendes fylkesmannen og skal inneholde:

- beskrivelse og vurdering av skadeårsaken, og i tilfeller der det er flere årsaker, forslag til en prosentvis fordeling mellom klimaårsak/manglende arbeidskraft og andre årsaker
- kommentar på om meldefristen er overholdt og utfylt meldedato i ELF-søknad
- en vurdering av om tapsbegrensningsplikten er overholdt

Fylkesmannens behandling av avvisningsvedtak

Dersom vilkårene for å behandle en søknad ikke er til stede, eller at søknadsfristen er oversittet, skal fylkesmannen avvise saken. Dersom søknaden avvises, skal det treffes et kort avvisningsvedtak som sendes søker. Avvisningsvedtaket kan påklages. Det skal opplyses om klageadgang og mulighet til å søke dispensasjon i vedtaket. Klage skal behandles av Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannens behandling av søknaden

Fylkesmannen fatter vedtak om erstatning etter forskriften. Vilårene for å behandle søknaden må være til stede. Fylkesmannen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig, jf. forvaltningsloven § 17. I vedtaksbrevet skal det opplyses om klageadgang.

Fylkesmannens behandling av klage

Foretakets klage på fylkesmannens vedtak skal sendes kommunen, jf. forskriften § 11. Kommunen skal uttale seg om klagen og videresende den til fylkesmannen. Fylkesmannen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, og vurdere innholdet i vedtaket på nytt, i lys av klagegrunnene jf. forvaltningsloven § 33.

Dersom fylkesmannen finner at klagen er berettiget, skal han oppheve eller endre vedtaket og sende det nye vedtaket til foretaket uten å varsle Landbruksdirektoratet.

Dersom fylkesmannen finner at vilårene for å behandle klagen foreligger, men ikke finner klagen berettiget, skal klagen med sakens dokumenter sendes Landbruksdirektoratet for klagebehandling. Fylkesmannen skal i denne forbindelse «tilrettelegge» klagebehandlingen, dvs. at fylkesmannen i oversendelsesbrevet skal begrunne hvorfor klagen ikke bør etterkommes, med henvisning til sakens dokumenter, og sakens opplysninger for øvrig. Fylkesmannen skal også kommentere nye opplysninger som klager har fremsatt i klagen, og si noe om hvilken betydning disse opplysningene bør tillegges i direktoratets klagebehandling.

Behandling av dispensasjonssøknad

Foretaket kan søke om dispensasjon fra forskriftens §§ 2, 2a og 5, i henhold til forskriften § 11. Landbruksdirektoratet kan i «særlige tilfeller» gi dispensasjon fra disse bestemmelsene.

Ordlyden «særlige tilfeller» indikerer at dispensasjon kun skal gis unntaksvis. En dispensasjon kan aldri gå ut over formålet med forskriften.

For at en dispensasjonssøknad skal kunne behandles, er minstekravet at det må foreligge en dispensasjonssøknad fra foretaket eller fra organisasjoner eller lignende som representerer foretaket.

Søknaden om dispensasjon skal sendes via kommune til fylkesmannen, som skal gi uttalelse til dispensasjonssøknaden. Dette innebærer at fylkesmannen skal kommentere søkers grunnlag for å søke om dispensasjon fra forskriften. Fylkesmannen bør også kommentere eventuelle nye opplysninger som søker har fremsatt i søknaden, og si noe om hvilken betydning disse opplysningene bør tillegges i direktoratets dispensasjonsbehandling.

Landbruksdirektoratet skal i sin søknadsbehandling vurdere om det foreligger et særlig tilfelle som gir grunnlag for å dispensere fra forskriftens vilkår eller oversittet søknadsfrist.

Klage på dispensasjon skal sendes Landbruksdirektoratet. Direktoratet skal vurdere om vilkårene for å behandle klagen foreligger (bl.a. om fristen er overholdt), og dersom disse vilkårene er oppfylt, om klagen skal gis medhold. Dersom direktoratet ikke finner klagen berettiget skal det tilrettelegge klagebehandlingen for klageinstans, som er Landbruks- og matdepartementet.

Landbruks- og matdepartementet behandler klagen jf. forvaltningsloven § 34. Departementet kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter som er fremkommet i saksforberedelsen.

§ 12. Ikrafttredelse

§ 12

Denne forskriften trer i kraft 1. februar 2012. Fra samme tid oppheves forskrift 21. juli 2004 nr. 1130 om erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon.

Kilde: Forskrift om produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon(Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsen

Ingen kommentarer.